

Carina van Agten **Inlichtingen**
06 – 27 59 56 70 **telefoon**
c.vanagten@caop.nl **e-mail**
- **bijlage**
SOD/19.00057 **briefnummer**
G.1.01 **zaaknummer**
22 maart 2019 **datum**

Verslag van het SOD van 31 januari 2019 in de Sophiezaal van het CAOP, Korte Voorhout 13 te Den Haag.

Tijd: 14.00-16.30 uur

Aanwezig:

Van de zijde van Defensie: B. Visser (voorzitter), P. Reesink, M. Suwout, W. Bos, M. Hazenkamp, S. Pijpstra, F. van Beem, W. Schwab.

Van de zijde van de Centrales: J. Debie, J. van Hulsen (AC), A. Snels, R. Schilperoort, M. Manschot (ACOP), J. Kropf, S. Hop, J. Schot (CCOOP), M. de Natris, N. van Woensel (CMHF).

Van de zijde van het ministerie van Financien: E. de Best

Van de zijde van het ministerie van BZK: H. Elings.

Van de zijde van het secretariaat: Z. Fatehmahomed

Agenda (SOD/19.00043)

1. Openen.
2. Mededelingen .
3. Herstel van vertrouwen, Respecteren Besluit GO en nakomen van afspraken SOD/18.00689 jo. Casenr. 4685331 DOSCO 2018045170 inz. art 11 AMAR, SOD/18.00430 met bijlagen:
bijl. 1 en 2: inz. art 11 AMAR;
bijl. 3 en 4: inz. KMAR IGO declaratiemodule;
bijl. 5 jo SOD 18.00266 jo SOD 18.00345 inz. KMAR pilot adaptief aan de grens;
(incl. SOD/18.00316, AP/17.00360, AP/18.00156, io.REO KMAR/18.00229.
4. Verslag behandelen (SOD/18,00739).
5. Aangeboden SOD brieven ter behandeling voor 18 januari 2019 bespreken.
  - SOD/18.00724 Def-brief Aanbieden ter behandeling brief ABP over voortzetting van de in 2017 aanvaarde opdracht uitvoering pensioenregeling militairen.
  - SOD 19.00001 SCO-brief over premieverdeling.
  - SOD 19.00003 Def-brief reactie op SOD 19.00001, uitnodiging voor een SOD op 15jan19.
  - SOD 19.00008 SCO-brief, reactie op SOD.19.00003.
  - Vertegenwoordiging CCOOP/ACOM;
SOD/18.00775 jo SOD/18.00767 jo SOD/18.00720;
  - Salariëring stafadjudanten (SOD18.00729, SCO-brief).
6. Rondvraag.
7. Afspraak maken over het proces vervolg onderhandelingen op zeer korte termijn.
8. Sluiting.

Agendapunt 1: Openen.

De voorzitter opent de vergadering en dankt allen voor hun aanwezigheid. Zij spreekt de hoop uit dat vandaag de start is van een nieuw begin. Zij begrijpt dat het niet allemaal vanzelf zal gaan en dat partijen met elkaar zullen moeten bezien wat er nodig is om de onderhandelingen voor een totaalpakket arbeidsvoorwaarden voort te kunnen zetten. Partijen zijn de vorige keer uiteengegaan met een verschil van mening over de militaire pensioenregeling 2019 en de voorzitter acht het van belang daarover de centrales eerst het woord te geven alvorens verder te gaan met de agenda. De heer Debie brengt naar voren dat de centrales hebben besloten om de discussie over dit verschil van mening verder buiten het SOD om te voeren en het daarom weinig constructief te vinden dit nu in deze SOD-vergadering opnieuw aan de orde te stellen. In het belang van het defensiepersoneel menen de centrales dat sociale partners zo snel mogelijk moeten komen tot een breed gedragen arbeidsvoorwaardenresultaat waarvan de pensioenregeling voor militairen deel uit maakt. Voor SCO is daarvoor van essentieel belang dat er meer financiële en beleidsmatige ruimte is om samen te kunnen komen tot een verbeterd arbeidsvoorwaardenresultaat. De voorzitter dankt voor de reactie van de centrales en deelt het standpunt dat het verschil van mening over de pensioenregeling militairen niet in de weg moet staan van verdere gesprekken over de arbeidsvoorwaarden. Het is noodzakelijk om die weer te hervatten en daarvoor moet worden gesproken over het herstel van vertrouwen en het nakomen van afspraken (agendapunt 3). Ingaand op de laatste opmerking inzake meer financiële en beleidsmatige ruimte verwijst de voorzitter naar de brief van de centrales van 09-01-2019 waarin de werkgever werd verzocht om te komen tot een serieuze poging tot een verbeterd arbeidsvoorwaardenresultaat voor het defensiepersoneel. Het is ook haar ambitie om dat te bewerkstelligen inclusief een structurele afspraak over een nieuwe pensioenregeling voor militairen. Eveneens deelt zij de urgentie om tot een voor iedereen aanvaardbaar resultaat te komen. De benodigde aanvullende financiële en beleidsmatige ruimte is daarvoor aanwezig. De afgelopen tijd heeft de voorzitter tezamen met vele collega's in gesprekken de wensen en ideeën van het defensiepersoneel vernomen en zoals ook de centrales bekend is, zullen daar prioriteiten in moeten worden gesteld. Voorstel is om met elkaar in kaart te brengen wat sociale partners willen en kunnen, zowel voor de korte als voor de lange termijn. Hierop dankt de heer Debie de voorzitter voor haar reactie en verzoekt om een kort moment van schorsing.

SCHORSING CENTRALES

De voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan de centrales. De heer Debie verklaart dat de voorzitter met hetgeen zij heeft uitgesproken de centrales de gelegenheid heeft geboden om de voorliggende agenda verder te bespreken. Zij zullen bij agendapunt 7 constateren wat de stand van zaken van de agenda op dat moment is en dan verzoeken om een moment van schorsing teneinde te bezien hoe partijen verder moeten gaan.

Agendapunt 2: Mededelingen.

De voorzitter stelt vast dat er geen andere mededelingen zijn en gaat over op agendapunt 3.

Agendapunt 3: Herstel van vertrouwen, Respecteren Besluit GO en nakomen van afspraken.

SOD/18.00689 jo. Casenr. 4685331 DOSCO 2018045170 inz. art 11 AMAR, SOD/18.00430 met bijlagen: 1 en 2: inz. art 11 AMAR; bijl. 3 en 4: inz. KMAR IGO declaratiemodule; bijl. 5 jo SOD 18.00266 jo SOD 18.00345 inz. KMAR pilot adaptief aan de grens;(incl. SOD/18.00316, AP/17.00360, AP/18.00156, io.REO KMAR/18.00229.

De heer Debie geeft aan dat herstel van vertrouwen en het nakomen afspraken op de agenda zijn gezet naar aanleiding van de brief van SCO (SOD/18.00689) en hij meent dat het voor de centrales van essentieel belang is dat het vertrouwen richting hen en daarmee richting het defensiepersoneel wordt hersteld. Daarbij is ook van belang dat de werkgever aangeeft hoe hij

denkt verder om te gaan met de afspraken die formeel zijn vastgelegd in bijvoorbeeld AMvB's, in het Besluit Georganiseerd Overleg en de afspraken die gemaakt zijn in het kader van de arbeidsvoorwaarden en de uitwerking daarvan. In de afgelopen maanden hebben de centrales regelmatig moeten constateren dat er schendingen van die afspraken zijn geweest en het is van essentieel belang dat dit nu stopt. De heer Kropf bedient zich van de uitdrukking dat vertrouwen te voet komt en te paard gaat. Kijkend naar het lijstje van onderwerpen gevoegd onder dit agendapunt constateert hij dat dit slechts een aantal voorbeelden is, er zijn er dus nog meer. Hieruit blijkt naar de mening van de centrales een gebrek aan respect voor de verhoudingen tussen sociale partners en het Besluit Georganiseerd Overleg Defensie. Niet alleen dit besluit dient te worden nageleefd en gerespecteerd, maar alle wet- en regelgeving die sociale partners met elkaar hebben afgesproken. De voorbeelden die zijn aangedragen waarin dit niet is gebeurd zijn voor de centrales onacceptabel en kunnen worden gekenschetst als niet integer (soms zelfs als strafbaar). De werkgever wordt verzocht om, voor zover het in deze zaken mogelijk is, de onterecht genomen besluiten terug te draaien zonder dat het personeel daarvan de dupe is. Het personeel moet er namelijk wel op kunnen vertrouwen dat op die momenten dat het bevoegd gezag iets toezegt, die toezegging ook waarde heeft, zelfs als die toezegging niet gedaan had mogen worden. De heer Schilperoort geeft aan dat de vorige sprekers ook namens de ACOP hebben gesproken, maar hij wil het volgende nog wel benadrukken. Op zich heeft hij er wel begrip voor dat er een keer iets fout kan gaan, maar dat is aldus spreker nog wat anders dan dat vanuit de HDP overtredingen worden gesanctioneerd of zelfs van daaruit in gang worden gezet. Als de uitkomst van besprekingen niet welgevallig is, moeten partijen zich erbij neerleggen dat zaken blijven zoals ze zijn, totdat er iets anders is afgesproken waar partijen het over eens zijn. De heer De Natris onderschrijft de woorden van de vorige sprekers en geeft aan dat voor hem het allerbelangrijkste is: afspraak is afspraak. Vertrouwen in elkaar betekent dat gemaakte afspraken worden nagekomen totdat beide partijen besluiten dat van de afspraak wordt afgeweken. Dat is aldus spreker de essentie waar partijen nu voor staan. Wanneer Defensie een bepaalde prioritering heeft, is het verzoek die met de centrales te bespreken en te bezien hoe partijen er samen uit kunnen komen. Zo dat niet gebeurt, zal binnenkort het schip weer gaan stranden. Partijen hebben nu nog maar één kans om vooruit te komen en die moeten zij met beide handen aangrijpen, zo stelt spreker. Op verzoek van de werkgever wordt de vergadering geschorst.

SCHORSING WERKGEVER

Na heropening zegt de voorzitter het volgende. De werkgever onderschrijft dat de afspraken gemaakt in het Besluit Georganiseerd Overleg gerespecteerd dienen te worden en dat het defensiepersoneel tijdig en zo adequaat mogelijk moet worden bediend. Het is goed om vanuit die twee waarden met elkaar te gaan samen werken en dat betekent aldus spreekster dat er enerzijds een kader moet zijn (Besluit Georganiseerd Overleg) en anderzijds en bovenal vertrouwen. Dat valt of staat met een transparante manier van communiceren, elkaar tijdig informeren en elkaar niet verrassen, ook als het formeel overleg is opgeschort. Eerder heeft zij aangegeven het te betreuren dat dit niet altijd is gebeurd. Ieder zal zijn of haar rol daarin moeten erkennen en respecteren met als doel te komen tot het best denkbare resultaat voor het defensiepersoneel. Spreekster verklaart zich graag aan een dergelijke werkwijze te willen committeren. Zij erkent dat dit niet altijd goed is gegaan en soms nog steeds niet goed gaat. Spreekster is echter bijzonder gemotiveerd om naar de toekomst toe stappen te zetten en de samenwerking met de centrales te verbeteren. Daarbij is er sprake van een groeiende organisatie en dat maakt dat er soms besluiten worden genomen vanuit een operationele noodzaak en veiligheidsoverwegingen, juist in het belang van het personeel. Dat vraagt om het tijdig informeren van elkaar zodat partijen niet worden verrast. Voorstel van werkgeverszijde aan de centrales is om straks na te denken over de wijze waarop partijen met een groeiende

organisatie in een nieuwe tijd, kunnen komen tot een set van afspraken die voor beide partijen voldoende comfort geeft als het gaat om het respecteren van elkaars positie.

De heer De Natris dankt de voorzitter voor haar woorden en meent dat dit een hele belangrijke basis is. Beide partijen staan voor het personeel en de centrales willen zeker meewerken aan een snelle groei van Defensie, echter ook hier moeten procesafspraken over worden gemaakt. Die komen aan het eind van de vergadering aan de orde en hij beveelt aan ook deze daarin mee te nemen. De heer Van Hulsen geeft aan wat minder enthousiast te zijn over hetgeen de voorzitter zojuist heeft uitgesproken. Hij is blij met de erkenning en herkenning van de werkgever, echter hij heeft anders dan dat geen reactie vernomen op de concrete voorbeelden die de centrales hebben aangedragen en hij vindt dat iets te gemakkelijk. Datzelfde gevoel heeft ook de heer Schilperoort. Hij is blij met de uitspraak van de voorzitter dat zij samen met de centrales op de juiste manier in gesprek wil, maar hij heeft haar nog niet horen bevestigen dat de oorspronkelijk gemaakte afspraken blijven gehandhaafd totdat er iets anders is afgesproken. Wanneer partijen er niet uit komen kan dat aldus spreker nooit een vrijbrief betekenen om te doen wat de werkgever voorstaat. Het is van essentieel belang dat de procesafspraken zoals neergelegd in het Besluit Georganiseerd Overleg Defensie worden nagekomen.

De heer Kropf heeft de voorzitter horen zeggen dat partijen elkaar niet moeten verrassen in de veranderende wereld. Voor de centrales is het van cruciaal belang dat zij kunnen rekenen op het nakomen van afspraken. Wanneer de werkgever wat anders wil, maakt het hem niet uit hoe partijen tot andere afspraken komen, maar het moge duidelijk zijn dat de oude afspraak geldt totdat er daadwerkelijk een nieuwe afspraak ligt. Spreker verwijst naar zijn eerdere opmerking aangaande het terugdraaien van een aantal onterechte besluiten daar waar mogelijk, behalve in de gevallen dat het personeel daardoor benadeeld zou worden. Hij stelt vast dat hij daar niets over heeft teruggehoord en hij had daarover een vrij stellig uitspraak verwacht, al was het maar voor het verslag.

De heer Reesink geeft de volgende reactie. Ten aanzien van de opmerkingen van de centrales zegt spreker toe dat de werkgever zich aan de afspraken zal houden en niets zal gaan doen totdat partijen daarover met elkaar hebben gesproken.

Voorts gaat hij in op de specifieke voorbeelden, Art. 11 AMAR, KMar IGO declaratiemodule en Adaptief aan de grens. Voor alle drie geldt dat er pas mee wordt verder gegaan als er met de centrales is overlegd en er een nieuwe afspraak is gemaakt. De heer Kropf informeert naar de reactie op het voorbeeld SOD/18.00689 (handelen in strijd met AMAR) dat voor hem misschien wel crucialer is dan de vorige voorbeelden. De heer Reesink doet bij deze de toezegging dat hij ervoor zal zorgen dat er voor het vervolg geen nieuwe verlengingen zullen plaatsvinden. De werkgever zal niet tornen aan de gevallen waarin al een uitspraak is gedaan. De heer Kropf constateert dat D-POD kennelijk namens de heer Reesink gemachtigd is om het AMAR te overtreden. Dat staat haaks op hetgeen de voorzitter meldde ten aanzien van het respecteren van gemaakte afspraken en besluiten en spreker verwacht dat dit op z'n minst gerectificeerd zal worden. Ter nadere duiding licht spreker toe dat 2 jaar verlengen in de rang van korporaal I en soldaat I naar zijn mening betekent dat alle 48 betrokkenen een FPS-3-aanstelling hebben gekregen omdat de ontslaggrond vervalst. De reguliere ontslaggrond in FPS-2 is uitsluitend –los van wettelijke maatregelen en aanverwante artikelen- het bereiken van de maximale looptijd in rang. Door iemand een contract aan te bieden dat doorloopt tot 2 jaar na die maximale looptijd wordt de ontslaggrond weggenomen. Naar aanleiding van de eerste opmerking zegt de heer Reesink een rectificatie toe en hij zal dit met het betreffende diensthoofd bespreken. Het tweede punt is wat hem betreft meer technisch van aard. Wanneer het FPS-3 is dan is dat aldus spreker zo, maar hij maakt daar nog een klein voorbehoud op omdat hij dit eerst wil overleggen met het betreffende diensthoofd. De heer Kropf geeft aan vooral blij te zijn met de toezegging van de rectificatie. Hij vindt het prima als de heer Reesink over het andere punt overleg heeft. Partijen delen in ieder geval dat betrokkenen niet benadeeld gaan worden door iets dat is toegezegd en wat hem betreft kunnen daar in een ander forum prima afspraken over worden

PM

PM

gemaakt. Spreker heeft nog een toevoeging die ziet op 'afpraak is afspraak' en 'oude afspraak geldt totdat er een nieuwe is gemaakt'. Wanneer zich weer een situatie voordoet waarin een aantal mensen zo onmisbaar is dat er een verlenging van het ontslagmoment moet plaatsvinden, beveelt spreker aan dat de werkgever vooraf bij de centrales komt om samen naar een oplossing te zoeken. De heer Reesink zegt dat bij deze toe.

De heer Schilperoort verwijst naar de wens van de heer Reesink om eerst met het betreffende diensthoofd te spreken ten aanzien van FPS-2 of FPS-3-aanstelling. Deze discussie is reeds eerder gevoerd in AP-verband (KMar) en hij wil voorkomen dat er straks een andere lijn wordt gevolgd als die waar partijen toen op zijn uitgekomen, namelijk dat het gaat om een FPS-3-aanstelling. Het was onderdeel van een bredere discussie die in meerdere OPCO's speelde. De heer Reesink

PM

zegt toe deze crosscheck te zullen maken.

In algemene zin reageert de voorzitter nog aanvullend op enkele noties die de centrales hebben meegegeven. De centrales hebben zelf geconstateerd dat het gaat om vertrouwen en daar hun eigen klankkleur aan gegeven. Spreekster heeft reeds gezegd dat zij zich kan herkennen in de fouten die zijn gemaakt en de steken die de werkgever heeft laten vallen, echter niet in alle bewoordingen die de centrales daaraan hebben verbonden. Zij herhaalt dat het belangrijk is dat partijen met elkaar een weg vinden om ervoor te zorgen dat het defensiepersoneel op de eerste plaats komt en dat zij vanuit dat vertrekpunt blijven redeneren. Het Besluit Georganiseerd Overleg staat, maar spreekster wil ook bezien op welke wijze sociale partners moeten omgaan met een groeiende Defensieorganisatie in een veranderende wereld. Er worden andere dingen van Defensie gevraagd en dat vereist snelheid en een nieuwe manier van kijken. Dat betekent dat partijen zich moeten buigen over de vraag op welke wijze dit kan worden vormgegeven (werkwijze en samenwerking) en wat dit betekent voor de gemaakte afspraken. De ACOP heeft reeds aangegeven dat er valt te praten over een andere manier van opereren tussen sociale partners, bij voorkeur onder agendapunt 7. De voorzitter acht het van belang om deze constatering voor nu hier te markeren. De heer Debie heeft de voorzitter horen spreken over een bewegende organisatie, snelheid, andere eisen die aan de organisatie worden gesteld en het respecteren van het Besluit Georganiseerd Overleg. Hij zegt ervan uit te gaan dat de werkgever nog steeds het Besluit Georganiseerd Overleg zal respecteren als de organisatie snel vooruit moet en daar niet onderuit probeert te komen onder het mom van het belang voor het personeel in veranderende tijden. De centrales begrijpen de urgentie op het personele vlak organisatie breed, maar zij gaan ervan uit dat partijen elkaar vroegtijdig vinden om tot overeenstemming te komen om datgene te bereiken wat de organisatie enerzijds en de centrales anderzijds nodig hebben. Dat is aldus de voorzitter ook precies de notie die zij heeft: het Besluit Georganiseerd Overleg staat totdat partijen iets anders overeengekomen zijn. In die tussentijd kunnen sociale partners wel nadenken over een andere manier van werken en ook tot afspraken komen omdat de werkgever snelheid wil maken in het belang van het personeel en op thema's zoals bijvoorbeeld veiligheid. Dat vraagt om vroegtijdig elkaar informeren en om overleg. Het bezien of de huidige afspraken voor beide partijen werkbaar zijn is wat haar betreft de vervolgstap. Tot die tijd gelden de afspraken die tussen sociale partners zijn gemaakt. De heer Schilperoort onderschrijft dat zijn centrale bereid is om na te denken over een werkwijze die passend is voor het tijdsgewricht waar sociale partners zich in bevinden. Voor hem is daarbij van essentieel belang dat zij aan de voorkant zo vroeg mogelijk met elkaar in gesprek gaan. Hij heeft nogal eens moeten constateren dat er binnen de OPCO's al lang over zaken wordt gesproken die uiteindelijk bij de centrales komen en dan reeds in beton gegoten blijken te zijn. De voorzitter onderschrijft dat er nu nog gevallen zullen zijn die niet meer zijn terug te draaien, maar wat haar betreft is overleg aan de voorkant in de toekomst het uitgangspunt.

Agendapunt 4: Verslag behandelen (SOD/18.00739).

Tekstueel.

Blz. 1: Aanwezig: De heer Fenger was aanwezig als waarnemer van de zijde van BZK.

Met deze wijziging wordt het verslag vastgesteld.

Actiepuntenlijst.

Respecteren besluit georganiseerd overleg Defensie en nakomen afspraken tussen sociale partners: staat geagendeerd, kan voor nu worden afgevoerd.

Begeleidingscommissie AV akkoord: is opgezet en kan worden afgevoerd.

De heer Van Hulsen gaat ervan uit dat deze commissie bij elkaar is gekomen en de procedure voor het indienen van verzoeken is besproken. Vraag is wat de medewerkers daar al van hebben vernomen. De heer Suwout licht toe dat de begeleidingscommissie inmiddels 2 x bij elkaar is geweest en heeft gesproken over de werkwijze. Tevens is er een gemeenschappelijk communicatiebericht opgesteld waarin is opgenomen op welke manier men de commissie kan inschakelen. Desgevraagd door de heer Kropf geeft spreker aan dat het bericht de volgende week op intranet zal verschijnen.

Handelwijze (concept)-verslagen: De heer Kropf persisteert in zijn eerdere standpunt, dat met de huidige werkwijze een concept-verslag tot in lengte van dagen een concept zal blijven en er geen vastgestelde versies zijn. Voorstel is om de tekstuele wijzigingen aan te brengen en het vastgestelde verslag als zodanig rond te zenden. Het gaat de heer Schilperoort er uiteindelijk om dat er een verslag ligt waarin staat wat partijen hebben besproken. Hij kan ermee leven dat er een vastgestelde versie wordt rondgezonden. De voorzitter stelt voor te gaan werken met een conceptversie en een vastgestelde versie waarin de besproken wijzigingen zijn aangebracht. Voor nu is deze afspraak alleen vastgesteld voor het SOD en er moet nog besloten worden of die afspraak ook voor de werkgroepen en de io Reo's van toepassing is. Dit zal worden opgenomen met het CAOP.

PM

Agendapunt 5: Aangeboden SOD brieven ter behandeling voor 18 januari 2019 bespreken.

In zijn algemeenheid stelt de heer Kropf alle brieven graag te willen behandelen in de zin van bespreken, constateren dat de brief achterhaald is, dan wel dislokeren naar een werkgroep. Hij mist echter nog 2 stukken inzake verhoogde AOW-gat compensatie (SOD/18.00581 + bijlage, SOD/18.00366 + bijlage), die destijds zijn overgeheveld naar de PA van 30-10-2018 om het SOD te ontlasten. Dat overleg werd voortijdig opgeschort zodat de brieven nooit zijn besproken. Verzoek is deze brieven met spoed te agenderen voor een SOD of een PA, niet alleen omdat het belangrijk is voor betrokkenen, maar ook omdat het raakvlakken heeft met de arbeidsvoorwaardenonderhandelingen. De voorzitter zegt agendering voor de eerstvolgende PA toe. Spreker vervolgt met de behandeling van de geagendeerde brieven.

PM

SOD/18.00724 Def-brief Aanbieden ter behandeling brief ABP over voortzetting van de in 2017 aanvaarde opdracht uitvoering pensioenregeling militairen.

De heer Kropf geeft aan moeite te hebben met deze brief omdat het ABP rept van een voortzetting van een in 2017 aanvaarde opdracht terwijl er geen opdracht is gegeven om iets uit te voeren in 2019. Daarnaast is hij van mening dat het ABP dit niet kan uitleggen als zijnde het verlengen van het uitvoeren van de opdracht die sociale partners op 12 oktober 2017 gegeven zouden hebben. Tevens heeft spreker moeten constateren dat er in de pensioenregeling an sich zaken zijn gewijzigd waarover partijen geen overeenstemming hadden op het moment dat het ABP de opdracht had aanvaard. Het ABP heeft geen opdracht gekregen in overeenstemming met de centrales en heeft eenzijdig wijzigingen doorgevoerd die niet met de centrales, maar volgens spreker ook niet met de werkgever zijn besproken. De heer Schilperoort sluit zich hierbij aan en ook hij kan zich niet herinneren dat er een afspraak is gemaakt om het ABP een opdracht te geven om iets anders uit te gaan voeren in 2019. Het kan zijn dat het ABP zelf dat initiatief heeft genomen, maar dat blijft aldus spreker dan een vreemde werkwijze. Hij wil duidelijk vastgelegd hebben dat er vanuit het SOD geen opdracht richting het ABP is gegaan voor de uitvoering van een regeling voor 2019. De heren Van Hulsen en De Natris sluiten zich aan bij voorgaande

PM

sprekers. De voorzitter heeft aan het begin van deze vergadering reeds aangegeven dat een deel van deze discussie ook in een andere kamer wordt gevoerd en zij stelt voor om de bespreking voort te zetten in de PA wanneer er concrete uitkomsten zijn.

De volgende brieven worden ter kennisgeving aangenomen (er zijn geen opmerkingen).

SOD 19.00001 SCO-brief over premieverdeling.

SOD 19.00003 Def-brief reactie op SOD 19.00001, uitnodiging voor een SOD op 15jan19.

SOD 19.00008 SCO-brief, reactie op SOD.19.00003.

Vertegenwoordiging CCOOP/ACOM SOD/18.00775 jo SOD/18.00767 jo SOD/18.00720;

De heer Reesink geeft aan het niet groter te willen maken dan het is en dat is ook zeker niet de bedoeling geweest aan van deze staatssecretaris. Enerzijds ziet de reactiebrieven van de werkgever op -zoals spreker zelf formuleert- een beetje flauwe procesopmerking (bond of centrale), anderzijds was het de bedoeling om nog eens te kijken naar de discussie voorzitters-onderhandelaars in het kader van onderzoeken die hebben plaatsgevonden. Het was niet veel meer of minder dan dat en spreker wil voorstellen het onderwerp vertegenwoordiging te bespreken bij de discussie rond de vormgeving van het overleg in de toekomst, zoals de staatssecretaris eerder deze vergadering aan de orde stelde. De ergernis zit voor de heer Kropf in het feit dat aankondiging van wijzigingen in de vertegenwoordiging al heel lang op deze wijze geschiedt. De mutatie was al verwerkt door het CAOP en pas daarna volgde de SOD-brief. Wanneer de heer Reesink het niet groter wil maken dan het is, vraagt hij zich af hoe dit kan landen op de agenda van een SOD. De heer Schilperoort voegt hieraan toe dat het hem dienstig lijkt om de aanmelding van vertegenwoordiging los te koppelen van de onderzoeken die zijn gedaan, het ene gaat over een werkwijze, het andere over formele posities in het overleg.

Salariëring stafadjudanten (SOD18.00729, SCO-brief).

De heer Kropf licht toe dat het onderwerp stafadjudanten in zijn algemeenheid al heel lang op de voorraadagenda staat. Er is veelvuldig discussie gevoerd over de salariëring, maar het gaat primair over de vraag of functies specifiek voor stafadjudanten moeten blijven bestaan. SCO heeft kennis genomen van een nota van de CDS waaruit blijkt dat de Defensieorganisatie alsnog voornemens is hier een derde niveau van salariëring aan toe te voegen. Aangezien het om de algemene en financiële rechtspositie gaat dient hierover overeenstemming met de centrales te worden bereikt en dat is niet het geval geweest. Daarom moet de CDS deze notitie terugtrekken en een voorstel maken indien hij iets met de centrales wil bespreken. Het onderwerp hoort thuis in de AFR, maar is nu geagendeerd voor het SOD in het kader van het nakomen van gemaakte afspraken. De heer Reesink stelt in reactie dat er al enige tijd geleden met hem over de brief van de CDS is gesproken. In de brief wordt aangegeven dat er afstemming plaatsvindt met de HDP en onderdeel daarvan is de afspraak dat er niets met de brief wordt gedaan totdat de werkgever met de centrales heeft gesproken.

Agendapunt 6: Rondvraag.

Memo buiten werking stellen ATW voor de Luchtmachtdagen (ACOP).

De heer Schilperoort meent dat de uitzonderingsbepaling in het AMAR vooral is gericht op de noodzakelijk inzet van de krijgsmacht en daar vallen de Luchtmachtdagen niet onder. Verzoek aan de voorzitter is om hier iets aan te doen omdat het aanwenden van de

PM

uitzonderingsbepaling voor dit doel niet in lijn is met het Besluit Georganiseerd Overleg of de rechtspositie. De heer Reesink zegt toe dat de memo wordt ingetrokken. In dit geval gaat het om CLSK die op zoek zal moeten gaan naar een eigen pragmatische oplossing in overleg met de relevante spelers en binnen de regelgeving. De heer Kropf wil graag de toezegging dat de CLSK inderdaad op zoek gaat naar een eigen pragmatische oplossing want als intern dezelfde nota wordt gemaakt is het probleem niet opgelost. De heer Reesink zal in ieder geval de richtlijn

meegeven aan de directeur Personeel van de Luchtmacht en met hem afspreken dat hij bij spreker terug komt als het anders gaat dan is afgesproken. Op verzoek van de heer Kropf bevestigt de voorzitter dat de afspraak zoals die er uiteindelijk uitkomt schriftelijk door tussenkomsst van het CAOP zal worden

PM aangeboden aan de centrales.

Burnpits (CCOOP).

De Kropf wijst op de afspraak dat de centrales worden geïnformeerd over zaken die spelen en zeker als die groot nieuws dreigen te worden. Verzoek aan de werkgever is om zeer spoedig met een brief te komen waarin aangegeven wordt wat de huidige stand van zaken is en wat de ontwikkelingen zijn, zodat de centrales dat niet via Kamerbrieven en krantenberichten moeten vernemen. De discussie aangaande burnpits met bijbehorende gezondheidsvraagstukken is aldus de voorzitter ontstaan in Amerika, door een Nederlandse jurist hier op de agenda gezet en vervolgens in de media beland. Het is geen actief beleid van Defensie geweest om dit onderwerp te agenderen. Men is nu bezig om te bezien wat precies het probleem is, wat het in NAVO-verband betekent en wat er moet worden gedaan om de meldingen en de juiste informatie binnen te krijgen. Uiteraard zegt zij toe de centrales te zullen informeren wanneer er meer informatie is, maar eerste moet Defensie de zaken zelf inzichtelijk hebben. De heer Kropf meent dat de werkgever reeds over informatie beschikt aangezien het onderwerp al vanaf 1999 op de agenda van de werkgroep AP staat. Er zijn onderzoeksrapporten geweest, maar uiteindelijk is het daarmee gestopt. Nu lijkt de discussie te gaan over de vraag of dat terecht is geweest. Derhalve wenst spreker een brief van de werkgever aan de AP met een stand van zaken. Spreker meent dat het, evenals bij het vorige onderwerp, zaak is dat partijen gezamenlijk optrekken. Mevrouw Snels ondersteunt het verzoek van de CCOOP, zeker daar waar de ACOP reeds verzocht had om agendering in de TWAV die om zeer onduidelijke reden niet doorging. Tevens is het zo dat er bij de centrales veel kennis aanwezig is over dit onderwerp omdat het allang loopt, dus wellicht kunnen zij ook helpen om het dossier van de werkgever te completeren. De heer Van Woensel verzoekt om in de toegezegde brief aandacht te besteden aan het feit dat er ook vóór juni 2006 Nederlandse militairen in het missiegebied Afghanistan waren, die ook zijn blootgesteld aan burnpits. De heer Debie verzoekt om daar ook specifiek Kandahar en Kabul in te betrekken omdat ook op die locaties burnpits aanwezig waren. De voorzitter nuanceert dat het tijdvak 2006-2010 komt uit een Kamervraag die nog door de minister moet worden beantwoord. Defensie zelf is met dit onderwerp niet actief naar buiten getreden, het was een jurist die nadrukkelijk de media heeft opgezocht om aandacht te vragen voor het meldpunt dat hij zelf had geopend en waar zich een aantal militairen had gemeld. Hoewel dit niet vanuit Defensie is geïnitieerd, is het wel zaak dat het departement die meldingen krijgt omdat men dan kan acteren. Op dit moment kan spreekster nog geen stand van zaken geven omdat Defensie nog bezig is met alles inzichtelijk te krijgen. De heer Reesink geeft aan dat er -ook intern- een procesafpraak moet worden gemaakt over de wijze waarop de centrales zullen worden geïnformeerd, mogelijk parallel aan de Kamerbrief. Het was er de heer Van Woensel om te doen dat er straks geen Kamerbrief uitkomt waarin een periode is afgebakend die moet worden herzien. De voorzitter rondt dit punt af met de vraag om begrip voor het feit dat Defensie nu doende is alle aspecten in kaart te brengen, de toezegging dat de centrales zo

PM snel mogelijk worden geïnformeerd en de mededeling dat zij kennis heeft genomen van het feit dat er bij de centrales know how is over dit onderwerp en dat mee zal nemen. De heer Kropf doet de voorzitter de suggestie om een brief aan de Kamer vooraf aan te bieden aan de

PM centrales. De voorzitter zegt toe dit te zullen overbrengen aan de minister.

Aangezien de centrales eerder hadden verzocht om een schorsing voor het volgende agendapunt, schorst de voorzitter de vergadering.

SCHORSING CENTRALES

De voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan de centrales. De heer Debie spreekt namens de centrales de volgende tekst uit.

Bij ons is het vertrouwen zeker nog niet volledig hersteld. Daarvoor zijn ook teveel dingen gebeurd en duurt het allemaal veel te lang. Maar daar staat tegenover dat er een echte oplossing moet komen en een sterk verbeterd arbeidsvoorwaardenresultaat voor het personeel van Defensie. In uw laatste Nationaal Plan voor Defensie heeft u aangegeven hoe Nederland denkt de uitgaven aan Defensie tot 2024 te kunnen laten groeien. Daarbij heeft u een vijftal prioriteiten aangegeven. In deze top 5 kwam het defensiepersoneel niet voor, sterker nog: u gaf aan dat het personeel aan bod gaat komen in de herijkte Defensienota 2020. Dat is volgens ons echt veel te laat. Defensiepersoneel dient nu op 1 te staan. Elke dag die we nu nog wachten schaadt het vertrouwen van het personeel, vergroot de uitstroom en dan lost het probleem nooit op. Defensie kan alleen groeien als het vertrouwen hersteld wordt en de negatieve spiraal wordt omgebogen. Wij moeten daarvoor met z'n allen op dit moment een sprong in het duister maken. Een deel van de oplossing kan zitten in een sterk verbeterd arbeidsvoorwaardenresultaat. Wij zijn in het belang van het personeel van Defensie in het algemeen en onze leden in het bijzonder bereid om die sprong te maken en om gezamenlijk snel tot een arbeidsvoorwaardenresultaat te komen. Er moet immers niet alleen een sterk verbeterd arbeidsvoorwaardenresultaat komen, maar deze moet er bovenal snel zijn en deze moet duidelijk zijn en geen open eindjes bevatten. Dat ziet men terecht als blanco cheque en dat gaat ons niet helpen. De afspraken die we vandaag met elkaar hebben gemaakt moeten echter onverkort worden nagekomen en daarom is het belangrijk voor ons om volgende week te starten met de Werkgroep Arbeidsvoorwaarden, waar nadere afspraken gemaakt worden over het vervolg. Die start volgende week is ook van essentieel belang. Daar wil ik het graag bij laten, voorzitter. [Einde citaat].

De voorzitter schorst hierop de vergadering.

SCHORSING WERKGEVER

De voorzitter heropent de vergadering en zegt het volgende. Zij is blij met het aanbod van de centrales om snel met elkaar aan tafel te gaan. De oproep om dat volgende week te doen is voor wat de werkgever betreft dan ook akkoord. Het belang van het defensiepersoneel delen partijen met elkaar en er is nog veel werk te verzetten. Vandaag is gesproken over het herstel van vertrouwen en dat gaat vooral over de wijze waarop sociale partners elkaar informeren, niet verrassen en met elkaar aan de slag gaan, zowel met een nieuwe werkwijze als met een nieuw arbeidsvoorwaardenresultaat voor het defensiepersoneel. Dat is een gezamenlijke taak. Echter, niet alles kan in één keer en partijen zullen stap voor stap met elkaar moeten gaan werken aan de gezamenlijke verantwoordelijkheid richting het defensiepersoneel.

Ten aanzien van de communicatie stelt de heer Debie dat de centrales behoefte hebben aan een eigen communicatielijn. Zij zijn voornemens om in ieder geval morgen na 09.00 uur op de Actie-website een gezamenlijk communiqué uit te geven over hetgeen vandaag is gewisseld. Dat vergt wat voorbereidingstijd, maar een ieder is vrijgelaten om hedenavond te twitteren dat partijen weer in overleg zijn. De werkgever gaat over de eigen communicatie, maar het lijkt spreker handig om gezamenlijk op te treden voor wat betreft het tijdstip. De centrales zijn bereid hun gezamenlijke tekst hedenavond met de werkgever delen. De voorzitter geeft aan dat haar voorstel zou zijn om heden avond te communiceren met bij voorkeur een eenduidige – procesmatige- boodschap. Besloten wordt na de vergadering de teksten af te stemmen en afspraken te maken over het tijdstip van publicatie.

Agendapunt 7: Afspraak maken over het proces vervolg onderhandelingen op zeer korte termijn.

De eerstvolgende WG AV vindt plaats op donderdag 07-02-2019 vanaf 13.30 uur. De locatie is nog niet bekend.

Agendapunt 8: Sluiting.

Niet meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering.

-0-

FASTGESTELD

Actiepuntenlijst bij het SOD van 07-02-2019

1	Handelwijze (concept)-verslagen	Afgesproken is dat het SOD gaat werken met concept- en vastgestelde versies. Voor nu is dat alleen voor het SOD afgesproken en er moet nog besloten worden of deze afspraak ook gaat gelden voor de werkgroepen en de io REO's.	Caop/def
2	SOD/18.00689/verlenging ontslaggrond in strijd met AMAR. FPS 2 en FPS 3 aanstelling	Defensie zal rectificeren en Reesink zal in overleg gaan met betreffende diensthoofd. Verder zal worden uitgezocht hoe het precies zit met de FPS 3 aanstelling. In het overleg met desbetreffende directeur wordt de eerdere discussie in de OPCO's meegenomen (crosscheck)	Reesink
3	Brieven inzake verhoogde AOW-gat compensatie (SOD/18.00581 + bijlage, SOD/18.00366 + bijlage)	Agenderen voor de eerstvolgende PA.	PA
4	Brief ABP over voortzetting van de in 2017 aanvaarde opdracht uitvoering pensioenregeling militairen (SOD/18.00724)	Voortzetting discussie in de PA. Agendering wanneer er nieuwe uitkomsten zijn.	PA
5	Memo buiten werking stellen ATW voor de Luchtmachtdagen (ACOP).	Memo wordt ingetrokken. CLSK moet binnen de regelgeving een eigen pragmatische oplossing vinden. Richtlijnen worden meegegeven aan de directeur Personeel Luchtmacht. Uitkomst overleg wordt dtv. CAOP schriftelijk aan de centrales aangeboden.	Reesink
6	Burnpits (CCOOP).	Momenteel is Defensie doende met alles in kaart te brengen. De centrales worden zo snel mogelijk geïnformeerd. Verzoek van de centrales om de Kamerbrief vooraf met hen te delen wordt overgebracht op de minister.	Staatssecr

Actiepuntenlijst bij het SOD van 13, 20 en 21-11-2018

Nr.:	Onderwerp:	Actie:	Actienemer:
1.	Respecteren besluit georganiseerd overleg Defensie en nakomen afspraken tussen sociale partners.	Agenderen voor eerstvolgende SOD. Nav. verslag van 22-05 en 07-06-2018 (KMar adaptief ad. Grens): centrales zijn geïnteresseerd in de mening van de minister en niet zozeer in wat de HDP vindt. Dit wordt meegenomen bij de bespreking van dit agendapunt. Tevens wordt meegenomen het feit dat er niet altijd uitvoering wordt gegeven aan de gemaakte afspraken (P&O-flash).	partijen
2	Begeleidingscommissie AV akkoord	Zo snel mogelijk commissie bij elkaar roepen en bij de eerste vergadering een procedure voor het indienen van verzoeken te bespreken.	Defensie
3	Handelwijze (concept)-verslagen	Agendering voor het eerstvolgende SOD	

FASTGESTELD